

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 5C/130/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2716203488
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Buľubaš
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2017:2716203488.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica sudcom JUDr. Borisom Buľubašom v spore žalobcov: I. U. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. Č.. XXXX/XX, XXX XX F., II. X. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. Č.. XXXX/XX, XXX XX F., obaja v právnom zastúpení: JUDr. Ján Pekar, advokát, so sídlom Potočná 191/39, 909 01 Skalica, proti žalovaným: I. E. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/XX, XXX XX M., právne zastúpený: Mgr. Nina Hríbiková, advokátka, so sídlom Skuteckého 30, 974 01 Banská Bystrica, II. Slovenská kancelária poisťovateľov, IČO: 36 062 235, so sídlom Trnavská cesta 82, 826 58 Bratislava 29, v zastúpení: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad č. 4, 815 74 Bratislava, o priznanie nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

I. Žalovaný v I. rade a žalovaný v II. rade s ú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni v I. rade sumu 20.000,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť plniť zo strany ďalšieho žalovaného.

II. Žalovaný v I. rade a žalovaný v II. rade s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi v II. rade sumu 20.000,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť plniť zo strany ďalšieho žalovaného.

III. Žalobcovia v I. a v II. rade m a j ú n á r o k na náhradu trov konania proti žalovaným v I. a II. rade v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

IV. Žalovaný v I. rade a žalovaný v II. rade s ú p o v i n n í zaplatiť Slovenskej republike, na účet Okresného súdu Skalica titulom súdneho poplatku sumu 2.400,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou podanou na Okresnom súde Skalica dňa 30.06.2016 domáhali, aby súd uložil žalovanému v I. rade povinnosť zaplatiť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy a to žalobcovi v I. rade vo výške 20.000,- eur a žalobcovi v II. rade vo výške 20.000,- eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Okrem toho žalobcovia žiadali, aby súd zaviazal žalovaného v I. rade povinnosťou zaplatiť náhradu trov konania k rukám právneho zástupcu žalobcov do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovia odôvodnili svoju žalobu tým, že dňa 23.09.2015 bol vydaný rozsudok Okresného súdu Skalica sp. zn. 4T/42/2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.09.2015, kde bolo rozhodnuté, že žalovaný v I. rade je vinný, že dňa 25.07.2014 v čase o 09:00 hod. na ceste I. triedy č. 2, km 2,5 v B. pri čerpacej stanici F. viedol osobné motorové vozidlo U. G., ev. č. F.-XXXAU v smere z M. do B., kde po nabehnutí na menšiu nerovnosť na vozovke zareagoval na zvýšené naklápanie karosérie vozidla tak, že prudko strhol riadenie vpravo a vľavo, v dôsledku čoho stratil smerovú stabilitu a prešiel do protismeru, kde pravou prednou

časťou narazil do ľavej prednej časti protiídúceho vozidla F. C., ev. č. F.-XXXAL, ktorého vodič U. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., F. XXXX/XX pri nehode utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol, pričom ako bezprostrednú príčinu smrti znalci z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo stanovili závažné poranenia hlavy, ktoré viedli k zlyhaniu riadiacej činnosti mozgu - mozgovej smrti. Za toto konanie bol žalovaný v I. rade rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 4T/42/2015 uznaný vinným z prečinov usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. Zákona s poukazom na § 138 písm. h) Tr. Zákona za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, pričom tento trest sa mu podmienene odložil a určila sa mu skúšobná doba v trvaní 4 rokov a uložil sa mu trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo v trvaní 4 rokov. V súvislosti so smrťou U. R. žalobcovia v žalobe uviedli, že neb. U. R. bol ich najstarší syn, býval s nimi v spoločnej domácnosti až do dňa dopravnej nehody. Vzťah žalobcov k synovi bol veľmi dobrý, pričom im bol vo všetkom oporou. Pomáhal im pri platení poplatkov za domácnosť a pri údržbe domu. Bez akýchkoľvek pokynov robil rôzne práce v domácnosti, bol technicky šikovný, pracovitý a pedantný. Nepožíval alkoholické nápoje a amatérsky sa venoval rôznym športom ako beh či bicyklovanie. V čase dopravnej nehody pracoval v spoločnosti W., F.E..D. so sídlom v F., kde vykonával prácu v súvislosti s inštaláciou a údržbou internetu, pričom pracoval prevažne na území okresu F.. Keďže mal vysokoškolské vzdelanie, majú žalobcovia za to, že jeho kariérny rast mohol napredovať ako vedomostne tak i finančne. Žalobcovia ďalej uviedli, že sa nikdy nestalo že by medzi nimi a ich nebohým synom vznikli nedorozumenia. Jeho smrťou prišlo k ich značnej citovej ujme, pričom majú za to, že ako najstarší syn by sa o žalobcov v ich staršom veku o nich postaral či už materiálne alebo nemateriálne. Nebohý syn si so svojou priateľkou plánoval postaviť rodinný dom, kde chcel pre žalobcov vyhradiť priestory na bývanie s tým, že by sa mali k nemu následne nasťahovať pričom sa o nich mal starať aj preto, lebo ďalší syn žalobcov Z. žije dlhodobo v O. a svoj súkromný i pracovný život plánuje prežiť mimo Slovenskej republiky. Posledný syn žalobcov U. je ženatý, má vlastný byt a žije so svojou manželkou a deťmi v spoločnej domácnosti v F.. Žalobcovia trávili s neb. U. spoločne vianočné sviatky, delili sa o všetky radosti ako aj strasti. Tento im bol stále nablízku a bol pre nich oporou. V dôsledku tragickej smrti ich syna U., ktorú spôsobil žalovaný v I. rade, ide o nesmierne závažnú ujmu spočívajúcu v strate ich milovaného syna, čím sú žalobcovia ochudobnení o riadny a súkromný život. Spočívajú to aj v citovej ujme, keď smrťou svojho syna stratili jeho lásku a radosť s ním, ďalej je zrejme že nikdy sa nebudú môcť tešiť z jeho prípadných detí, t.j. budúcich vnukov. Doteraz pretrváva u žalobcov pocit šoku zo smrti milovanej osoby. V danom prípade bola narušená celistvosť a jednota celej rodiny žalobcov, bolo kruto zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné.

2. Dňa 14.11.2016 podali žalobcovia návrh na pripustenie ďalšieho účastníka do konania, keď v tomto návrhu uviedli, že žalobcovia v II. rade bola zo spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., doručená správa o tom, že vozidlo U. G., ktoré bolo vozidlom žalovaného v I. rade, nebolo v čase nehody povinne zmluvne poistené. Žalobcovia teda s odvolaním sa na zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom poukazovali na to, že uplatnené náklady má hradiť Slovenská kancelária poisťovateľov, IČO: 36 062 235, so sídlom Trnavská cesta 82, 826 58 Bratislava. Okresný súd Skalica svojím uznesením č. k. 5C/130/2016 - 59 zo dňa 19.01.2017 pripustil, aby do konania ako žalovaný v II. rade pristúpila Slovenská kancelária poisťovateľov, IČO: 36 062 235, so sídlom Trnavská cesta 82, 826 58 Bratislava.

3. Žalovaný v I. rade v rámci vyjadrenia k žalobe zo dňa 16.11.2016 namietal nedostatok pasívnej legitímácie tak, že zastával názor, že za nemajetkovú ujmu nezodpovedá v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. a) z. č. 381/2001 Z. z. on, ale poisťovňa, ktorá bola v čase dopravnej nehody poisťovateľom osobného motorového vozidla U. G., ev. č. F.-XXXAU. Žalovaný v I. rade vo svojom vyjadrení poukazoval aj na smernicu č. XX/XXX/EHS a smernicu XX/XXX/EHS a na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie na rozsudok vo veci B., N.-XX/XX zo dňa 24.10.2013. Vzhľadom na uvedené preto žiadal žalovaný v I. rade konanie zastaviť, nakoľko nie je pasívne vecne legitimovaný. Žalovaný v I. rade ďalej uviedol, že nespochybňuje citovú ujmu, ktorú utrpeli žalobcovia avšak nimi požadovaný nárok vo výške 40.000,- eur považuje za neprimeraný, pričom poukazoval na to, že ku skutku sa dobrovoľne priznal a uznal vinu za spáchanú dopravnú nehodu, ktorú nespáchal úmyselne ale z nedbanlivosti. Žalovaný v I. rade poukazoval na to, že má 20 rokov a jeho finančná situácia mu neumožňuje nahradiť nemajetkovú ujmu žalobcom a takto súdom priznaná náhrada by mala pre neho likvidačný charakter. Podľa svojich slov nie je objektívne schopný uspokojiť a to ani postupne v časovom období niekoľkých rokov nemajetkovú ujmu, ktorá by fakticky znemožnila a mimoriadne sťažila jeho ďalší život. Ďalej považuje tvrdenia žalobcov o tom, že sa o nich nemá v starobe kto postarať za neopodstatnené, nakoľko žalobcovia majú ešte ďalších dvoch synov a podľa jeho názoru nebudú v starobe odkázaní na pomoc iných osôb

tak, ako naznačujú vo svojej žalobe lebo je nepochybné, že budú poberať starobný dôchodok. K určitej satisfakcii žalobcov došlo odsúdením žalovaného v I. rade, nakoľko bol uloženým trestom náležite potrestaný. Záverom dodal, že mu je ľúto čo sa stalo, ale má za to, že žalobcovia si voči nemu nemôžu uplatňovať nároky, ktorých účelom je suplovať úlohu ich ďalších dvoch synov a štátu. Z uvedených tvrdení žalobcov mu vyplýva, že nárok ktorý si uplatňujú má slúžiť k reparácii ich budúcej materiálnej ujmy, avšak primerané zadost'učinenie je nástrojom na odstránenie ujmy nemateriálneho charakteru a nemôže slúžiť ako náhrada materiálnej škody.

4. Žalovaný v I. rade doručil dňa 07.02.2017 Okresnému súdu Skalica ďalšie vyjadrenie, v ktorom uviedol, že svoju vinu na nehode nepopiera a nesmierne ho mrzí, že k nej došlo. V tomto smere súhlasí so žalobcami, že žiadna suma priznaná súdom nemôže nikdy nahradiť rodine život ich milovaného človeka. Podľa názoru žalovaného v I. rade bol už za dopravnú nehodu Okresným súdom Skalica uznaný vinným a odsúdený a bol už teda za uvedený skutok potrestaný, čo je potrebné v konaní zohľadniť. V predmetnom trestnom konaní sa žalovaný ku spáchaniu skutku priznal, spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní a spáchanie skutku oľutoval, pričom v prípade dopravnej nehody sa jednalo o neúmyselné konanie spôsobené zlým stavom vozidla, o ktorom bohužiaľ nemal vedomosť. Žalovaný v I. rade tiež uviedol, že v dôsledku dopravnej nehody nenastúpil na dvojročnú nadstavbu s maturitou, na ktorú bol prijatý, nakoľko si bol vedomý že bude musieť začať pracovať aby bol schopný splácať dlhy. Žalovaný v I. rade uviedol, že suma, ktorú požadujú žalobcovia vysoko prevyšuje finančné možnosti žalovaného, je takmer 10 násobne vyššia než celoročný príjem žalovaného v I. rade v roku 2015 po odpočítaní nákladov. Ďalej uviedol, že v prípade ak by ho súd zaviazal na zaplatenie takto vysokej nemajetkovej ujmy, malo by to pre neho likvidačný charakter - v hotovosti by takúto sumu nemohol uhradiť, keďže nemá úspory ani majetok v dostačujúcej výške a v prípade ak by nemajetkovú ujmu mal povinnosť hradiť v splátkach, splácal by takúto sumu viac než 20 rokov, pričom by nemal možnosť žiadnym spôsobom sa osamostatniť od rodičov a mal by veľmi sťažené podmienky pre založenie si vlastnej rodiny. Žalovaný v I. rade ďalej uviedol, že sa pokúšal so žalobcami dohodnúť aj na mimosúdnom ukončení sporu, kedy prostredníctvom právneho zástupcu zaslal e-mailom právnenému zástupcovi žalobcov návrh na mimosúdne urovnanie sporu, v ktorom navrhol, že žalobcom uhradí 25.000,- eur tak, že v hotovosti uhradí 10.000,- eur a zostatok sumy by splácal v mesačných splátkach vo výške 200,- eur. Žalobcovia však na tento návrh nereagovali. Záverom žalovaný v I. rade dodal, že ak súd prizná žalobcom nemajetkovú ujmu v zmysle ich žaloby, žiada súd o možnosť splácať priznanú nemajetkovú ujmu ako aj náhradu trov konania.

5. K žalobe sa vyjadril aj žalovaný v II. rade a to podaním, doručeným dňa 20.02.2017 Okresnému súdu Skalica. Ten žiadal, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol, nakoľko nemajetkovú ujmu nie je možné priradiť pod žiadny zo zákonodarcom určených nárokov v zmysle z. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnou poisťovní zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Okrem toho žalovaný v II. rade uviedol, že v tomto konaní v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti o ktorú v konaní ide. Navyše, podľa tvrdení žalovaného v II. rade, v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.04.2011, náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka ako sankcia za zásah do osobnosti fyzickej osoby je subjektívne spätá s tým, kto sa zásahu do týchto práv iného dopustil, pričom poisťovňa, ktorá bola len účastníkom poisťovného vzťahu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, žiadnym spôsobom nezasiahla do osobnostných práv žalobcov.

6. Súd vykonal dokazovanie žalobou, návrhom na pripustenie ďalšieho účastníka, vyjadreniami žalobcov a žalovaného, výsluchom strán, výsluchom svedkov, vyjadreniami právnych zástupcov, oboznámením sa s obsahom trestného spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 4T/42/2015 a ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav veci:

7. Zo spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 4T/42/2015 vyplýva, že žalovaný v I. rade dňa XX.XX.XXXX v čase o X:XX hod. na ceste I. triedy č. 2, km 2,5 v B. pri Č. F. F., viedol osobné motorové vozidlo U. G., ev. č. F.-XXXAU v smere z M. Y. B., kde po nabehnutí na menšiu nerovnosť na vozovke zareagoval na zvýšené naklápanie karosérie vozidla tak, že prudko strhol riadenie vpravo a vľavo, v dôsledku čoho stratil smerovú stabilitu a prešiel do protismeru, kde pravou prednou časťou narazil do ľavej prednej časti protiidúceho vozidla F. C., ev. č. F.-XXXAL, ktorého vodič U. R., nar. XX.XX.XXXX v F., trvale bytom F., F. XXXX/XX pri nehode utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol, pričom ako bezprostrednú príčinu smrti znalci z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo stanovili závažné poranenia

hlavy, ktoré viedli k zlyhaniu riadiacej činnosti mozgu - mozgovej smrti. Spolujazdec vo vozidle F. C., E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Skalica, P. P. XXX/XX utrpel pohmoždenie hrudníka, ktoré zranenie si podľa lekárskej správy všeobecného lekára pre dospelých U. L. M. zo F. vyžiadalo hospitalizáciu po dopravnej nehode od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX a ďalšie liečenie spojené s práceneschopnosťou od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX. Spolujazdec vo vozidle U. G. F. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., P. XXX/XX utrpel podvrtnutie krčných stavcov a pomliaždenie pravého ramena, ktoré zranenia si podľa lekárskej správy všeobecného lekára pre deti a dorast U. B. Y. z B. vyžiadalo hospitalizáciu po dopravnej nehode od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX, pričom ďalšie lekárske ošetrenie nevyhľadal. Pri dopravnej nehode vznikla materiálna škoda v celkovej výške 2.600,- eur. Žalovaný v I. rade porušením ustanovenia § 9 ods. 1 (spôsob jazdy) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spôsobil dopravnú nehodu, čím porušil pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 písm. c) citovaného zákona a inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal čin závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. Zákona s poukazom na § 138 písm. h) Tr. Zákona.

8. Za tento skutok bol odporca uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 4T/ 42/2015 - 248 zo dňa XX.XX.XXXX za prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h) Tr. Zákona na trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, pričom tento trest sa mu podmienene odložil a uložila sa mu skúšobná doba v trvaní 4 rokov spolu so zákazom činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 4 rokov.

9. Žalobcovia v I. a II. rade sú manželia. Počas manželstva sa im narodili tri deti a to U. R., nar. XX.XX.XXXX, ktorý s rodičmi býval v spoločnej domácnosti, Z. R., nar. XX.XX.XXXX a U. R., nar. XX.XX.XXXX.

10. Vo výpovedi žalobkyňa v I. rade uviedla, že sa dodnes s manželom nevedia zmieriť so stratou svojho syna U. R., spolu s manželom sú z jeho straty zničení a majú na seba niekedy „nervy a kričia na seba“. Ďalej uviedla, že jej druhý syn je v O. a domov chodí len keď má voľno, väčšinou len na sviatky tak 2 x do roka, pričom sa doma zdrží týždeň a býva u nich. Ďalší syn má malú vnučku, ktorá žalobkyňu v 1. rade aspoň trochu poteší a vtedy nemyslí na svojho nebohého syna. Starajú sa o vnučku ako len môžu a syna a jeho dcéru navštevujú. Žalobkyňa v I. rade uviedla, že asi mesiac po smrti svojho syna bola PN, obaja manželia na tom boli psychicky zle a brali lieky, pričom lekárka žalobkyne v I. rade jej povedala, že ak lieky nepomôžu tak aby išla k psychológovi, ale k tomu nešla lebo by jej aj tak nepomohol. K osobe svojho syna U. ďalej uviedla, že so súrodencami vychádzal dobre, spofahli sa naňho. Pokiaľ žil tak celá rodina spolu trávila sviatky - Veľkú noc, Vianoce a taktiež aj narodeniny ak ich niekto mal, spolu chodievali aj k starým rodičom. Na záver žalobkyňa v I. rade dodala, že po smrti jej syna nechala jeho izbu, kde ich syn s nimi žil v spoločnej domácnosti, tak ako ostala predtým. Teraz v tej izbe prespáva ich syn Z. keď príde z O. alebo keď príde vnučka a ostane na noc.

11. Žalobca v II. rade vo výpovedi uviedol, že jeho manželka bola s ich prvým, nebohým synom U. na rizikovitom tehotenstve. Ich syn študoval na strednej škole v T. a následne v Trnave na elektrotechnickej vysokej škole. Keď táto škola stratila akreditáciu tak U. rok pracoval a šetril si na štúdium na vysokej škole v V., kam potom aj odišiel študovať. V tom čase študoval na vysokej škole aj ich ďalší syn, pričom náklady na toto štúdium a aj ubytovanie hradili žalobcovia. Fakticky si nemohli nič dovoliť, neboli ani na dovolenke a nemohli si dať do poriadku ani byt. Ten si dali do poriadku až keď synovia doštudovali vysokú školu. Syn U. po skončení štúdia pracoval vo firme W., F..E..D., kde dal dokopy pracovný kolektív, bol v kolektíve obľúbený, mal rád šport a mal veľa kamarátov. Darilo sa mu všetko do čoho sa pustil. Žalobcov držal pohromade keď sa pohádali. Žalobca v II. rade ďalej uviedol, že odkedy syn zomrel tak sú s manželkou ako „pes a mačka“ a tá nehoda do nich dala zlobu. Chceli dať synovi vinohrad, ktorý žalobkyňa v I. rade zdedila a kde si chcel nebohý U. postaviť aj so svojou priateľkou Y. U. rodinný dom. Do tohto rodinného domu chcel potom zobrať žalobcov bývať na dožítie.

12. Žalovaný v I. rade vo výpovedi uviedol, že mu je ľúto čo sa stalo, vie že to už neodčiniť a žije s tým každý deň. Po nehode išiel pomáhať tomu druhému havarovanému vozidlu. Motorové vozidlo ktoré pri nehode riadil patrilo jeho bratovi U. Z.. To, že motorové vozidlo nebolo už 2 mesiace poistené nevedel. Od auta si zobral doklady ale nevšimol si, že doklad o poistení tam nie je. Ďalej uviedol, že išiel rýchlosťou 90 km/h keď sa stala dopravná nehoda. Tá sa stala ešte pred začiatkom obce v zákrute pred zákrutou

vpravo, keď po ľavej strane sa nachádzala čerpacia stanica. Dopravná nehoda mu zmenila život, jeden a pol mesiaca spával v izbe u svojho brata aby sa nebál sám. Mal aj nočné mory a jeho brat mu vo všetkom pomáhal. Ďalej uviedol, že si po nehode začal viacej vážiť svojich rodičov, nakoľko si uvedomil že to mohol byť on, začal chodiť do kostola a modliť sa za U. aj keď ho predtým nepoznal. Žalovaný v I. rade začal pracovať aj napriek tomu, že chcel ešte pokračovať v štúdiu lebo vedel, že bude potrebovať finančné prostriedky na toto všetko. Uhradil škodu súvisiacu s nehodou firme W. a taktiež p. E. a ešte ďalšiu sumu vyše 100,- eur. Na záver výpovede dodal, že sa chcel rodičom ospravedlniť ale nedokázal to, chápe že sú na neho nahnevaní. Škodu začal uhrádzať vtedy, keď mu prišli domov nejaké papiere a až vtedy vedel, že má niečo uhradiť.

13. Na pojednávaní dňa 01.06.2017 bola vypočutá svedkyňa U.. Y. U.. Tá uviedla, že bola priateľkou nebohého U. R. a jeho rodičov poznala a vychádza si s nimi ako keby to boli jej druhí rodičia. S U. R. chodila 5 rokov a počas uvedeného obdobia trávili čas tak, že bývali u jeho rodičov alebo u jej rodičov a z toho dôvodu sa so žalobcami stretávala denne. Delili si starostlivosť o domácnosť, pomáhali so všetkými domácimi prácami, s varením a so všetkým čo bolo treba spraviť. Spoločne so žalobcami sa stretávali na rodinných oslavách, narodeninách alebo sviatkoch. Spoločne trávili aj Vianoce a to tak, že boli najprv u U. rodičov, kde si dali darčeky a potom išli k jej rodičom, kde si tiež rozдали darčeky. Svedkyňa ďalej uviedla, že jej a U. plány boli také, že po doštudovaní chceli uzavrieť manželstvo a postaviť si dom vo vinohrade, ktorý patril žalobcom s tým, že žalobcovia im s týmto domom chceli pomôcť a potom by aj u nich bývali. Boli dohodnutí, že žalobcov doopatrujú. U. sa chcel žalobcom odvdáčiť a tak sám od seba prerábala svoju izbu alebo obývačku v ich byte, tak isto aj svoju mamu, žalobkyňu v I. rade vždy odviezol na nákup keď to potrebovala. S U. a jeho rodičmi trávila takto aj posledné Vianoce. Po jeho smrti už bola na Vianoce u svojich rodičov a potom ju žalobcovia zavolali k nim, pripravili pre ňu darčeky tak ako vždy. Vzťah súrodencov neb. U. R. k žalobcom bol taký, že žalobcovia svojmu synovi U. pomáhali s riešením bytovej otázky ako aj finančne. Ich druhý syn Z. chodí z O. domov pokiaľ môže a z tohto dôvodu je jeho pomoc pre žalobcov komplikovanejšia. Zdravotný stav neb. U. bol taký, že sa na nič neliečil, v minulosti absolvoval laserovú operáciu očí - korekciu dioptrií. V čase dopravnej nehody bola svedkyňa v práci a po nehode išla za žalobkyňou v I. rade. Po nehode mala svedkyňa problémy sama so sebou, ťažko sa jej vyjadruje ako táto udalosť zasiahla žalobcov. Ich syn Z. sa po nehode nasťahoval späť k nim, pričom žalobcovia sa museli učiť znovu žiť a ani nejaký čas nechodili do zamestnania. Vie, že žalobkyňa v I. rade odmietla vyhľadať psychológa, pričom jej neuviedla z akého dôvodu. K povahe nebohého uviedla, že všade kam prišli si ho hneď obľúbili a niekedy mu až vyčítala, že na ňu nemal toľko času nakoľko každému pomáhal, hlavne čo sa týka výpočtovej techniky.

14. Na pojednávaní dňa 01.06.2017 bol vypočutý aj svedok Z. R., syn žalobcov. Uviedol, že vzťah medzi bratmi ako aj vzťahy medzi rodičmi a bratmi boli výborné. Nebohý U. žalobcom pravidelne pomáhal v domácnosti ako aj vo vinohrade spolu so svojimi bratmi. Sám prerobil rodičom obývačku a vždy keď to bolo treba tak prišiel a pomohol im. Svedok uviedol, že v piatok, v deň keď zomrel, tak nasledujúci pondelok mali ísť svedok s priateľkou a nebohý U. so svojou priateľkou Y. na dovolenku. Svedok ďalej uviedol, že U. s Y. plánovali založiť si rodinu a chceli sa osamostatniť. Najprv chceli bývať v byte po krstnej Y. U. a neskôr mali možnosť stavať si dom u nich vo vinohrade. V čase nehody pracoval nebohý Michal vo firme W. a jeho priateľka Y. ešte študovala na vysokej škole. Po nehode sa svedok odsťahoval z V. kde pracoval, ukončil tu podnájom a prácu a býval s rodičmi, snažil sa ich ako tak upokojiť. Úmrtie brata zasiahlo každého v rodine, najviac žalobkyňu v I. rade, všetci spolu komunikujú ale všetci sú smutní. Svedok momentálne pracuje a žije v O., s rodičmi si pravidelne skypuje 2 až 3 hodiny dvakrát do týždňa a podľa možnosti za nimi príde domov aj osobne. Je ochotný sa o rodičov starať v budúcnosti, berie to ako samozrejmosť. Svedok ďalej uviedol, že žalobkyňa v I. rade v súvislosti s úmrtím jeho brata navštívila lekára a ten jej predpísal nejaké tabletky, ktoré ale nechcela. Žalobcovia asi mesiac nechodili do zamestnania, pričom svedok im navrhoval, že by bolo lepšie keby sa stretávali s ľuďmi a neboli stále len doma. Keď boli doma tak žalobcovia len stále plakali a svedok aj so svojim bratom ich utišovali, pričom táto psychická pomoc trvá doteraz.

15. Na pojednávaní dňa 01.06.2017 bola vypočutá svedkyňa U. Z., ktorá je matkou žalovaného v I. rade. Tá uviedla, že dopravná nehoda zasiahla nielen jej syna, žalovaného v I. rade ale aj celú ich rodinu. Žalovaný v I. rade mal vtedy 18 rokov a chcel si spraviť maturitu a potom sa chcel uchádzať o zamestnanie policajta. Keď po nehode prišiel domov z hospitalizácie, žalovaný v I. rade sa jej spýtal, či s ním nepôjde do kostola, taktiež sa presťahoval do izby k svojmu staršiemu bratovi, nakoľko nechcel byť sám a nemohol v noci spať. Celá rodina ho podporovala aby to zvládol. V súvislosti s uvedenou

haváriou nevedeli čo majú robiť, preto išli za právnikom. Ten im poradil, aby sa nestretávali s rodičmi nebohého v čase, keď majú ľútosť. Aby radšej prejavili ľútosť telefonicky alebo telegrafom. Žalovaný v I. rade svedkyňa povedal, že by mali poslať veniec a taktiež telegram. Jej syn mal vtedy 18 rokov a mal podanú prihlášku na nadstavbové 2 ročné štúdium s maturitou. V septembri sa ale zamestnal a nešiel do školy, nakoľko vedel, že bude musieť platiť nejaké financie v súvislosti s dopravnou nehodou. Odvtedy im žalovaný v I. rade pomáha aj tým, že im prispieva 300,- eur mesačne. Svedkyňa ďalej uviedla, že si zobrali pôžičku 10.000,- eur a z toho splatili pohľadávku Kancelárii poisťovateľov. Za zvyšok si opravili dom a na splácanie tejto pôžičky im prispieva žalovaný v I. rade aj ich ďalší syn. Žalovaný v I. rade nemá hodnotnejší majetok a takýto nemajú ani oni. Táto udalosť sa síce stala žalovanému v I. rade, ale berú to všetci ako keby sa stala všetkým.

16. Žalobcovia do spisu založili fotografie, kde sú spolu so nebohým synom U. a ďalšími synmi na výlete, na rodinnej oslave, na oslave promócií v V., U. so svojou priateľkou Y. na svadbe a so svojimi kamarátmi.

17. Pri výsluchu obvineného dňa 04.02.2015 (č.l. 21-22 vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-220/VYS-SI-2014 ORPZ v Skalici) žalovaný v I. rade uviedol, že v čase nehody ako sa blížil k B., v mieste kde sa nadpájajú asfalty pri W. dvore, vošiel s vozidlom do nejakej jamy alebo na nejakú nerovnosť a auto začalo hádzať - plávať. Prejavovalo sa to tak, že predná a zadná časť vozidla sa natáčala do rôznych strán. Zareagoval na to tak, že sa to snažil vyrovnať, začal pomaly brzdiť ale vozidlo sa nedalo ovládať. Počas celej doby od miesta, kde mu vozidlo rozhodilo až do samotnej zrážky sa snažil vozidlo zvládnuť, snažil sa ho stočiť do pravej strany čo sa mu nepodarilo a vozidlo sa tesne pred zrážkou stočilo do protismeru a tam došlo k zrážke. Predtým, než mu rozhodilo vozidlo tak išiel rýchlosťou medzi 80-90 km/h. Ďalej uviedol, že počas jazdy nefajčil, volant držal oboma rukami a sústredil sa na riadenie. O tom, že vozidlo malo vážne technické závady zistené znaleckým skúmaním nemal vedomosť a nejaké závadu na vozidlo U. si nevšimol.

18. V znaleckom posudku č. 65/2014 vypracovaného znalcom C.. U. M. (č.l. 58 vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-220/VYS-SI-2014 ORPZ v Skalici) je v odpovedi na otázku č. 4 na str. 53 znaleckého posudku konštatované, že príčinou vzniku dopravnej nehody z technického hľadiska bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla U. G.. Jeho technika jazdy nebola správna preto, lebo natočil riadenie vozidla tak, že sa pohyboval v protismernej časti vozovky, čím donútil vodiča F. k náhlejšej zmene smere jazdy. Nesprávnou technikou jazdy vodič vozidla U. vyvolal vodičovi F. kolíznu situáciu. Ďalej, v odpovedi na otázku č. 6 znalec konštatoval, že príčinou vybočenia vozidla U. G. do protismeru nebola náhla technická závada. Kontrolou technického stavu vozidla bolo zistené, že vozidlo malo vážne závady pričom v prípade, ak by vozidlo bolo kontrolované na STK, bolo by dočasne spôsobilé na prevádzku na pozemných komunikáciách a ak by závady neboli v stanovenej lehote odstránené, tak by vozidlo bolo nespôsobilé na premávku na pozemných komunikáciách. Tieto závady mohli počas jazdy na nerovnosti v oblasti poklopu spôsobiť, že karoséria vozidla sa vo zvýšenej miere začala naklápať. Vozidlo však prešlo do protismeru v dôsledku reakcie vodiča a jeho strhnutia riadenia vľavo.

19. Podľa § 11 z. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

20. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

21. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

22. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

23. Podľa § 15 OZ, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

24. Podľa § 822 a 823 Občianskeho zákonníka z poistenia zodpovednosti za škody má poistený právo, aby v prípade poistnej udalosti poisťiteľ za neho nahradil podľa poistných podmienok škodu, za ktorú poistený zodpovedá. Náhradu platí poisťiteľ poškodenému; poškodený však právo na plnenie proti poisťiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

25. Podľa § 2 písm. g), h), i) Zák. č. 381/2001 Z.z.

g) poškodeným je ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona,

h) škodovou udalosťou je skutočnosť, ktorá môže byť dôvodom vzniku práv poškodeného na plnenie poisťovateľa alebo kancelárie,

i) poistnou udalosťou vznik povinnosti poisťovateľa alebo kancelárie nahradiť vzniknutú škodu,

26. Podľa § 3 ods. 1 Zák. č. 381/2001 Z.z. povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu má pri tuzemskom motorovom vozidle ten, kto je ako držiteľ motorového vozidla zapísaný v dokladoch vozidla alebo ten, kto je v dokladoch vozidla zapísaný ako osoba, na ktorú sa držba motorového vozidla previedla, 6a) v ostatných prípadoch ten, kto je vlastníkom motorového vozidla alebo jeho prevádzkovateľom. Ak na motorové vozidlo je uzatvorená nájomná zmluva s právom kúpy prenajatej veci, povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu má nájomca.

27. Podľa § 24 ods. 1, ods. 2 písm. b) Zák. č. 381/2001 Z.z.

(1) Poistný garančný fond sa tvorí z príspevkov členov kancelárie podľa § 20 ods. 5, z mimoriadnych príspevkov podľa § 20 ods. 6 a z poistného podľa § 16.

(2) Kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu

b) spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti,

(3) Poškodený má právo uplatniť nárok na náhradu škody podľa odseku 2 proti kancelárii za rovnakých podmienok, za akých by mohol uplatniť nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi podľa tohto zákona.

28. Podľa § 24 ods. 7 Zák. č. 381/2001 Z.z. kancelária má právo proti tomu, kto zodpovedá za škodu podľa odseku 2 písm. a), b),

f) a g), na náhradu toho, čo za neho plnila. Kancelária má právo proti poisťovateľovi na náhradu toho, čo plnila za poisteného podľa odseku 2 písm. c). Kancelária je povinná požadovať od príslušnej kancelárie poisťovateľov náhradu toho, čo plnila poškodenému podľa odseku 2 písm. e) a podľa § 24a ods. 1 písm. a).

29. Podľa § 24 ods. 9 Zák. č. 381/2001 Z.z. kancelária môže na základe dohody poveriť člena kancelárie výkonom pôsobnosti podľa odsekov 2, 7 a 8 v mene a na účet kancelárie.

30. Predmetom ochrany podľa citovaných ustanovení občianskeho zákonníka sú imateriálne hodnoty a stránky osobnosti človeka. Na tieto imateriálne hodnoty (stránky) ľudskej osobnosti, akými sú napríklad meno, česť, dôstojnosť, súkromie, telesná integrita a pod. sa v občianskom práve viažu osobitné práva. Vzhľadom na to, že ide o výsostne osobnostné stránky patriace každej fyzickej osobe, jedná sa o osobnostné práva. Špecifickosť osobnostných práv spočíva v ich osobitnom objekte, na ktorý sa vzťahujú, resp. ktorý je ich nositeľom, t.j. na človeka. Predmetom ochrany je osobnosť fyzickej osoby v jej celistvosti. Čiastkové osobnostné práva sú preto chránené len v rámci celkovej ochrany osobnosti. Preto aj výpočet jednotlivých čiastkových osobnostných práv v § 11, ktoré vytvárajú jednotné, základné osobnostné práva, je len demonštratívny.

31. Zákon poskytuje ochranu predovšetkým životu a zdraviu fyzickej osoby. Nikto nemôže zasiahnuť do telesnej či psychickej integrity fyzickej osoby a každý sa musí zdržať konania, ktorým by mohol ohroziť jej život alebo zdravie. Na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je aktívne legitimovaná vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej neoprávnený zásah smeroval a ktorej mohol ujmu spôsobiť. Osobnostné práva patria iba konkrétnej fyzickej osobe a trvajú počas jej života. Nie sú predmetom dedenia. Podľa § 15 O.Z. po smrti fyzickej osoby právo na ochranu jeho osobnosti patrí manželovi a deťom, pokiaľ ich niet, jeho rodičom. Ide o osobitné právo v zákone taxatívne uvedených osôb, ktoré sa neviaže na dedenie.

32. Ustanovenie § 13 O.Z. obsahuje významné prostriedky ochrany osobnostných práv. Ich použitie nie je viazané na podmienku zavinenia pôvodcu zásahu, pretože ide o prípad objektívnej zodpovednosti.

33. Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany podľa tohto ustanovenia je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Súdna prax rozlišuje 3 prostriedky ochrany osobnostných práv. A to 1. návrh na upustenie od neoprávnených zásahov (negatívna žaloba), 2. návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba), 3. návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba). Uvedené špeciálne prostriedky súdnej ochrany osobnostných práv sa podľa jednotlivých okolností konkrétneho prípadu môžu uplatniť samostatne alebo kumulatívne (ak si to vyžaduje ich účel). Z návrhu navrhovateľov je zrejmé, že sa jedná o satisfakčnú žalobu, a to so zreteľom na to, že zásah do osobnostných práv nebohého a do ich osobnostných práv ako rodičov nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu.

34. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľnou. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnúť pritom na dve hľadiská, a to na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to ako na strane navrhovateľov, tak aj na strane odporcu. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti, pričom slovenský právny poriadok nepozná minimálnu ani maximálnu hranicu výšky finančného zadosťučinenia.

35. Spôsob odstránenia následkov zásahu do osobnostných práv môže byť rozdielny podľa povahy veci, najmä podľa druhu zásahu do práva na ochranu osobnosti a podľa okolností, za ktorých k zásahu došlo. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia podľa § 13 ods. 1 OZ a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých navrhovateľom vzhľadom na postavenie navrhovateľov v rodine a spoločnosti.

36. Súd je v civilnom sporovom konaní viazaný vždy rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin, ale musí vychádzať aj z iných rozhodnutí vynesených v trestnom konaní a dbať na to, aby sa s nimi nedostal do rozporu. Z trestnej veci vednej na Okresnom súde Skalica č. k. 4T/42/2015 vyplynulo, že žalovaný v I. rade v čase dopravnej nehody ktorou spôsobil smrť U. R., porušením ustanovenia § 9 ods. 1 (spôsob jazdy) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spôsobil dopravnú nehodu, čím porušil pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 písm. c) citovaného zákona a inému z nebanlivosti spôsobil smrť a spáchal čin závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. Zákona s poukazom na § 138 písm. h) Tr. Zákona.

37. V danom prípade takto nepochybne došlo k zásahu do osobnostných práv nebohého syna žalobcov ako aj jeho rodiny v tej najhoršej možnej intenzite, keď zásah nie je možné odčiniť len ospravedlnením či prinavrátením do pôvodného stavu v súvislosti s usmrtením osoby U. R.. V rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu (zadosťučinenie) peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka - ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z.

38. Ochrana osobnosti, tak ako je koncipovaná v ustanoveniach § 11 - 16 O.Z. je určitým rozvedením všeobecnej úpravy zakotvenej v Listine základných práv a slobôd. Smrť poškodeného je však situácia, keď je z hľadiska pozostalých trestno-právna ochrana nedostatočná, rovnako ako klasická občianskoprávna ochrana prostredníctvom náhrady škody.

39. Podľa § 13 O.Z. má fyzická osoba právo hlavne domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Ak sa vzchádza z § 11 O.Z. ako generálnej klauzuly, potom demoštratívny výpočet v § 13 O.Z. (slovo „najmä“) umožňuje domáhať sa aj primeraného zadosťučinenia za neoprávnený zásah do života a zdravia. Všeobecne platí, že spôsob ochrany osobnosti musí byť primeraný povahe zásahu, pričom

nutnosťou je stanoviť mieru závažnosti zásahu. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je síce predmetom voľnej úvahy súdu, nie však jeho nepreskúmateľnou ľubovôľou. Súd musí vždy vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu a na základe neho založiť svoje rozhodnutie na celkom konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách a dôkazoch.

40. Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Z ustanovenia § 13 O.Z. vyplýva, že ak môže byť vzniknutá nemajetková ujma na osobnosti postihnutej fyzickej osoby primerane vyvážená niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia, poskytnutie príslušnej morálnej satisfakcie treba uprednostniť. Len v tých prípadoch, kde došlo k porušeniu osobnostných práv v značnej miere a kde intenzita tohto zásahu nie je primerane napravitelná inými právnymi prostriedkami, treba považovať za opodstatnené a spravodlivé priznanie zadosťučinenia v peniazoch. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka taxatívne stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd pri svojom rozhodovaní vychádzať ex off. Sú to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Pritom závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a na jej ohlas, ako aj na dĺžku jej trvania. Skutočnosť, že ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka ukladá súdu výslovne prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, vedie k záveru, že sama závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Pri určovaní konečnej výšky peňažného zadosťučinenia je možné (dokonca nevyhnutné) v rámci sudcovskej úvahy a v súlade s princípom spravodlivosti prihliadnúť k rozmanitým momentom, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, aby tak bola v jednote naplnená požiadavka zabezpečujúca účinné primerané zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

41. Podľa § 15 ods. 1 zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Pri uplatňovaní nárokov z náhrady škody platí zásada, že poškodený musí uplatniť svoje právo voči tomu, kto za škodu zodpovedá, t.j. voči poistenému. Poistiteľ plní poškodenému namiesto poisteného. Iba výnimočne má poškodený priame právo na náhradu škody voči poistiteľovi, a to ak tak ustanovujú osobitné predpisy. Takýmto osobitným predpisom je aj zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý v § 15 stanovuje, že poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Poškodený tak môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisteného škodcu, alebo od poisťovateľa. Voľba je výlučne na oprávnenej osobe. Ide teda o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu, proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecným právnym predpisom. Pokiaľ sa žalobcovia rozhodli uplatniť si nárok voči žalovanému v I. rade a zároveň voči žalovanému v II. rade, je to ich výlučná kompetencia pri vedení sporu a len dominus litis môže rozhodnúť o tom, v akom postavení jednotliví účastníci budú vystupovať. Keďže motorové vozidlo, ktorým jazdil pri vzniknutej dopravnej nehode žalovaný v I. rade nemalo uzatvorenú platnú poisťovnú zmluvu v zmysle § 3 ods. 1 Zák. č. 381/2001 Z.z., povinnosti vyplývajúce pre poisťovateľa z uvedeného zákona prechádzajú v zmysle § 24 ods. 2 písm. b) a ods. 3 Zák. č. 381/2001 Z.z. na žalovaného v II. rade.

42. Podľa rozhodnutia Súdneho dvoru EÚ (rozsudok B., N.-XX/XX) pod pojmom ujma na zdraví sa má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného

poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Na základe uvedeného má v tomto konaní pasívnu legitimáciu žalovaný v II. rade, nakoľko pojem škoda je potrebné vykladať v tejto súvislosti širšie a vzťahuje sa aj na nemajetkovú ujmu. V opačnom prípade „škoda“, ktorú utrpel poškodený, ktorý dopravnú nehodu prežil, by bola právnym poriadkom odškodňovaná v rámci povinného zmluvného poistenia motorového vozidla a „škoda“ pri úmrtí poškodeného pri dopravnej nehode by podľa toho istého právneho poriadku odškodňovaná nebola. Takto by dochádzalo ku zvýhodneniu osoby, ktorá mala to šťastie, že dopravnú nehodu prežila, oproti osobe a pozostalým po osobe, ktorá dopravnú nehodu neprežila.

43. V danom prípade rodine žalobcov nespochybniteľne vznikla nenapraviteľná ujma - strata ich syna, pričom u žalobcov ako rodičov k tejto strate došlo vo veku 50 a 52, keď, už je málo pravdepodobné mať ďalšieho potomka. Syn pre žalobcov znamenal v tom období okrem vlastného dieťaťa už aj osobu (syn mal 27 rokov), s ktorou sa už môžu radiť a rozprávať o životných situáciách a ktorý prichádzal do veku dospelosti s tým, že sa blížila doba keď ich syn bude mať svoju rodinu a žalobcovia budú mať vnukov a pokračovateľov ich rodu. Tieto očakávania boli v súvislosti aj s tým, že ich syn mal priateľku, s ktorou chcel po skončení jej štúdia na vysokej škole uzatvoriť manželstvo a postaviť rodinný dom, v ktorom podľa svedeckých výpovedí mali rodičia nebohého U. v starobe dožiť. Syn mal pre navrhovateľov a ich ďalší život dôležité postavenie a funkciu aj vzhľadom k tomu, že bude pre nich v budúcnosti perspektívou, oporou a životnou istotou, čo potvrdili aj svedkovia, keďže jeden zo synov žalobcov žije a pracuje v O. a ďalší syn už má založenú rodinu a býva v F.. Je potrebné prihliadať aj traumy a pocity rodiča, ktorý prežije svoje dieťa, s ktorou sa žalobcovia doteraz nevysporiadali a evidentne ju nezvládajú (plač žalobkyne aj počas súdneho pojednávania).

44. Z toho vyplýva, že právo žalobcov na ich súkromný a rodinný život bolo narušené závažným spôsobom, pričom na charakter zásahu (spôsobenie smrti) je vylúčené domáhať sa morálneho zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 O.Z. a teda je dôvodné domáhať sa zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

45. Súd pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy vychádzal z tých okolností, že smrťou U. R. bola žalobcom spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma v narušení rodiny a rodinných vzťahov a perspektívy života. Vo vzťahu k synovi sa týmto neoprávneným zásahom pretrhla väzba k synovi založená na duševnej spätosti, rodičovskej láske, spolupatričnosti a vzájomnej životnej perspektíve. Vo vzťahu k navrhovateľom už rodina nebude v značnej miere spĺňať svoju funkciu - reprodukčnú, výchovnú, ekonomickú, prípadne ochrannú a emocionálnu. Členovia rodiny rodičia a deti sa riadili ustálenými vzormi správania sa, každý člen rodiny plnil určitú sociálnu úlohu. Rodina je prostredie, s ktorým sú ľudia najviac spätí, výrazne členov rodiny ovplyvňuje a členovia rodiny ovplyvňujú rodinu ako takú. Rodina vytvára vlastné kultúrne prostredie, ktoré formuje osobnosť detí. Ale je aj obrazom doby a jej politických, sociálnych, ekonomických, kultúrnych, ekologických a iných podmienok a zásad. Rodina realizuje spoločenskú kontrolu nad svojimi príslušníkmi, zaisťuje rovnováhu medzi emocionálnymi potrebami svojich členov. Vzhľadom na syna žalobcov už rodina v takomto zložení neuspokojí potreby rodičovskej a synovskej lásky, bezpečia (tvorba zázemia), neuspokojí základné emocionálne potreby.

46. Rodina nie je významná len pre deti, má zmysel aj pre rodičov, keď dospelému umožňuje presiahnuť horizont vlastného života. Je priestorom, kde možno najprirodzenejším a najintenzívnejším spôsobom uspokojovať nevyhnutné psychické potreby dieťaťa. Je teda „modelom medziľudských vzťahov“, ktoré si dieťa prenáša do života a na základe ktorých ich bude hodnotiť.

47. Stabilita a vyrovnanosť v dôsledku rodinnej perspektívy, ktorú žalobcovia pociťovali počas života syna, bola narušená v deň dopravnej nehody. Navyše navrhovatelia prežívali ešte počas obdobia po nehode ďalšie útrapy a bolesti. Žalobcovia nechodili určitý čas po nehode do práce, žalobkyňa v I. rade navštívila lekára a boli jej predpísané lieky s odporúčaním, aby navštívila psychológa. Podľa tvrdení svedka Z. R., syna žalobcov, správanie žalobcov sa zmenilo tak, že teraz reagujú na niektoré veci výbušnejšie pričom tento ich po nehode veľakrát utišoval od ich plkania.

48. Súd nespochybuje, že aj žalovanému v I. rade sa po dopravnej nehode zmenil život neželateľným smerom. Napriek jeho odsúdeniu a vykonaniu uloženého trestu odňatia slobody, sa jeho život nevrátil do predchádzajúceho stavu a po celý zvyšok života bude niesť svoje bremeno zodpovednosti, pokiaľ má

aspoň trochu svedomia. Faktom zostáva, že nehodu spôsobil hoci z nedbanlivosti, avšak za prispenia zlého technického stavu riadeného vozidla. Zavinenie žalovaného v I. rade je preukázané v plnom rozsahu.

49. Vzhľadom na to, súd dospel k záveru, že v rodine navrhovateľov došlo k nenapraviteľnej ujme, ktorú možno zmierniť len priznaním peňažnej satisfakcie za túto ujmu. Je potrebné pri tom prihliadať na následky a prežívanie straty syna zo strany navrhovateľov. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že vzťahy v rodine žalobcov medzi rodičmi navzájom a medzi rodičmi a ich synom U. R. boli vzťahmi založenými na silných citových väzbách, spolupatričnosti, súdržnosti, dôvere a vzájomnej podpore. Syn bol pre žalobcov považovaný za pokračovateľa ich rodu, za ich perspektívu do budúcnosti a za perspektívnu oporu v ich pokročilejšom veku. Doteraz, t.j. už vyše troch rokov prežívajú veľkú duševnú bolesť a veľký smútok. Stratili plány do budúcnosti, z ničoho nedokážu mať radosť. Nebohý syn im veľmi chýba, plánovali že mu pomôžu postaviť rodinný dom, kde budú mať vyčlenenú miestnosť kde dožijú a kde ich syn U. spolu s jeho priateľkou doopatrujú keď budú starí. Namiesto toho, aby sa tešili na vnúčatá chodia teraz žalobcovia na cintorín.

50. Pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy súd zohľadnil jednak závažnosť ujmy, okolnosti, ktoré mali vplyv na vznik nemajetkovej ujmy, mieru a závažnosť zavinenia žalovaného v I. rade, ale aj na to v akej miere by mohla v konkrétnom prípade vo vzťahu k dotknutým osobám uvedená satisfakcia pôsobiť na zmiernenie následkov zásahu.

51. Priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom syna, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Nakoľko priznanie nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom Občiansky zákonník nestanovuje maximálnu ani minimálnu výšku finančného zadostučinenia, ktoré by však malo byť primerané, pričom jeho zmyslom nie je byť finančnou zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhradou príjmu a nemôže tiež viesť k neprimeranému obohacovaniu sa, je súd toho názoru, že výška finančného zadostučinenia, ktorá bola priznaná súdom, je postačujúca a primeraná vzhľadom na okolnosti prípadu ako aj závažnosť zásahu do nemajetkovej sféry.

52. Žalobcovia budú stratu svojho najstaršieho syna pociťovať po celý život. Túto stratu im môžu zmierniť ich ostatní dvaja synovia a ich vnučka (dcéra ich syna U.), no v prípade ich syna Z. je potrebné vziať do úvahy, že tento žije a pracuje v O. a podľa viacerých vyjadrení v O. plánuje aj ostať, alebo aj zmena prostredia v ktorom žijú, keďže prostredie (byť, resp. mesto kde ich syn vyrastal) im neustále pripomína ich syna. Prípadne im môže pomôcť odborná pomoc psychológa, ktorá bude zrejme k závažnosti ich duševného rozpoloženia finančne náročná.

53. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd priznal každému zo žalobcov rovnakú sumu finančného zadostučinenia, nakoľko dospel k záveru, že nie je možné rozdielne hodnotiť ich nárok na nemajetkovú ujmu (vzhľadom ku vzťahom v rodine) stratu syna pre otca a pre matku. Na základe uvedeného súd rozhodol tak, že každému zo žalobcov priznal voči žalovaným v I. a II. rade nárok na nemajetkovú ujmu 20.000 eur a ich žalobe v plnom rozsahu vyhovel ako návrhu oprávnenému.

54. Z vykonaných dôkazov nevyplývalo žiadne spoluzavinenie syna žalobcov na vzniku dopravnej nehody pri ktorej zomrel. Súd sa zaoberal pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy aj schopnosťami a zárobkovými možnosťami žalovaného v I. rade. Skutočnosť že žalovaný v I. rade fakticky nemá žiadny majetok a jeho súčasné zárobkové možnosti sú nízke, nemôže mať vplyv na zníženie určenej výšky nemajetkovej ujmy pod 20.000 eur pre každého zo žalobcov, ktorí budú pociťovať ťažkú traumu zo smrti ich syna po celý zvyšný život.

55. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

56. Podľa § 262 ods. 1, 2 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

57. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcom priznal podľa pomeru ich úspechu vo veci náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník samostatným uznesením.

58. O povinnosti žalovaných v I. a II. rade na zaplatenie súdneho poplatku súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, podľa ktorého, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Žalobcovi sú v časti konania o priznanie nemajetkovej ujmy od poplatku oslobodení podľa § 4 ods. 2 písm. i/ cit. zák., a keďže súd ich žalobe vyhovel, žalovaní ako neúspešní účastníci konania sú povinní zaplatiť súdny poplatok za žalobu. Výška súdneho poplatku sa odvíja od priznanej sumy a podľa položky 1a/ Sadzobníka súdnych poplatkov je potom súdny poplatok 6 % z priznanej sumy, t.j. zo 40.000,- eur. Súdny poplatok je preto 2.400,- eur.

59. Z uvedených dôvodov rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresný súd Skalica, v dvoch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu vykoná exekútor, ktorého na vykonanie exekúcie poverí súd. (§ 29 prvá veta zákona č. 233/1995 Z.z.).